

KINNITATUD

Eesti Advokatuuri juhatuse

26. 11. 2013. a otsusega

MUUDETUD

Eesti Advokatuuri juhatuse

25. 02. 2014. a otsusega

Riigi õigusabi osutamise eest makstava tasu arvestamise alused, maksmise kord ja tasumäärad ning riigi õigusabi osutamise kaasnevate kulude hüvitamise ulatus ja kord

Kord kehtestatakse riigi õigusabi seaduse § 21 lõike 3 alusel ja jõustub 1. jaanuaril 2014. a. 25. veebruaril 2014. a Eesti Advokatuuri juhatuse otsusega vastu võetud muudatused jõustuvad 17. märtsil 2014. a.

I osa. TASU ARVESTAMISE ALUSED, TAOTLUSE KOOSTAMISE JA MAKSMISE KORD

Tasu arvestamise põhimõtted

1. Riigi õigusabi tasu määrab kohus, uurimisasutus või prokuratuur kindlaks vastava õigusabi liigi tasumäära alusel, mis on ette nähtud 2. osas. Kõikide käesolevas korras toodud toimingute tasu arvestamise minimaalmääraks on pool tundi. Tasu suurendatakse või vähendatakse käesolevas korras sätestatud juhtudel vastavalt tulemusele, mis saadakse korrutamisel riigi õigusabi tasu arvestamise koefitsiendiga.
2. Järjestikku toimunud menetlustoimingute või muude toimingute tasu arvestamisel tuleb lähtuda neile realselt kulunud ajast, võttes arvesse, et ükski iseseisev toiming ei ületa 2. osas toimingule ette nähtud tasu maksimaalmäära.
3. Tasu arvestamine menetlustoimingul osalemise eest toimub menetlusprotokollis märgitud alguse ja lõpu kellaegade järgi ning lähima pooltunnini ümardamise põhimõttel.
4. Kui riigi õigusabi osutav advokaat osutab õigusteenust advokaadibüroo kaudu, mille pidaja on käibemaksukohustuslane, lisandub riigi õigusabi tasule ja riigi õigusabi osutamisega seonduvatele kuludele käibemaks.

Kriminaalmenetluses kohaldatav koefitsient

5. Kriminaalmenetluses riigi õigusabi tasu arvestamisel kohaldatakse tasu suhtes kriminaalmenetluse esemele vastavat üldkoefitsienti või erikoefitsienti, välja arvatud punktides 20, 28, 29, 30, 31, 49, 50, 52 ja 55 ettenähtud tasumäärade puhul. Kui kriminaalmenetluse esemele kohaldub erikoefitsient, siis käesoleva korra punkti 14 ei rakendata.
6. Üldkoefitsient on 1,0 juhul, kui kriminaalmenetluse esemeks on esimese või teise astme kuritegu.

7. Erikoefitsient on 1,3 juhul, kui kriminaalmenetluse esemeks on isikuvastaste süütegude hulka kuuluv esimese astme kuritegu.

8. Erikoefitsient on eelduslikult 1,3 juhul, kui kriminaalmenetluse esemeks on majandusalane süütegu. Kohtul, uurimisasutusel ja prokuratuuril on õigus koefitsienti vähendada kuni 1,0, kui kohtu, uurimisasutuse või prokuratuuri hinnangul ei ole tegemist töömahuka asjaga.

9. Kui kriminaalmenetluse esemeks on tegu, mis vastab mitmele eri süüteokoosseisule, kohaldatakse tasu suhtes koefitsienti, mis on ette nähtud kõrgema astme kuriteo puhul. Kui tasu suhtes on võimalik kohaldada nii üld- kui erikoefitsienti, kuulub kohaldamisele erikoefitsient.

10. Tasu suhtes kohaldatakse koefitsienti, mis on ette nähtud tasu suuruse kindlaksmääramise otsuse tegemise hetkel kehtiva kriminaalmenetluse esemeks oleva teo kvalifikatsiooni puhul. Kui kriminaalasja kohtuliku menetluse käigus muudetakse kriminaalmenetluse esemeks oleva teo kvalifikatsiooni, kohaldatakse tasu suhtes koefitsienti, mis on ette nähtud kohtule saadetud süüdistusaktis märgitud kvalifikatsiooni puhul.

11. Kui ühes ja samas kriminaalasjas osaleb mitu kaitsjat, kelle kaitsealuseid kahtlustatakse või süüdistatakse omavahel seotud kuritegudes (nt kuriteo varjamine), ning vähemalt ühe kaitsja tasu suhtes kuulub kohaldamisele erikoefitsient, võib sama erikoefitsienti kohaldada kõikide omavahel seotud tegudes kahtlustatavate või süüdistatavate isikute kaitsjate tasu suhtes.

12. Kui advokaadi kirjalikul taotlusel või protokollitud suulisel taotlusel kvalifitseeritakse kriminaalmenetluse esemeks olev kuritegu ümber kuriteoks, millele enam ei kohaldu erikoefitsient, kohaldatakse tasu suhtes ka pärast ümberkvalifitseerimist erikoefitsienti.

Riigi õigusabi tasu suurendamine

13. Kui riigi õigusabi osutamine toimub töölepingu seaduse tähenduses ööajal või puhkepäevadel, seal hulgas riigipühal, suurendab kohus, uurimisasutus või prokuratuur riigi õigusabi osutanud advokaadi põhjendatud taotluse alusel tasu kuni 50% tasumäära ulatuses. Advokaat peab taotluses märkima, miks ei olnud õigusabi võimalik osutada päeval ajal või tööpäeval.

14. Kohus, uurimisasutus või prokuratuur võib riigi õigusabi osutanud advokaadi põhjendatud taotluse alusel suurendada kohtueelses või kohtuvälises menetluses osalemise tasu ja asja kohtulikuks menetluseks ettevalmistamise tasu ning punktides 50, 52, 53 ja 54 sätestatud tasu kuni 100% tasumäära ulatuses, kui asi on eriliselt töömahukas.

15. Kui advokatuuri ei õnnestu tavapärasel korras leida riigi õigusabi osutamiseks advokaati, võib advokatuuri kantsler, tagamaks õigusabi katkematu osutamine ja mõistlik kättesaadavus, määrata ühekordselt riigi õigusabi tasule koefitsiendi 1,5. Kohus, uurimisasutus või prokuratuur kohaldab riigi õigusabi tasule koefitsienti 1,5 riigi õigusabi osutanud advokaadi taotluse alusel, millele on lisatud advokatuuri kantsleri poolt väljastatud esildis koefitsiendi kohaldamise kohta.

Riigi õigusabi tasu vähendamine

16. Kohus võib riigi õigusabi osutanud advokaadile väljamaksmisele kuuluvat riigi õigusabi tasu vähendada, kui advokaat ei ole oma kohustusi riigi õigusabi osutamisel täitnud nõuetekohase hoolsusega.

Taotluse koostamine

17. Riigi õigusabi tasu suuruse ja riigi õigusabi kulude hüvitamise ulatuse kindlaksmääramiseks koostab advokaat taotluse riigi õigusabi infosüsteemis.

Tasu ja kulude maksmine

18. Eesti Advokatuuri juhatus maksab riigi õigusabi tasu ja riigi õigusabi kulud välja riigi õigusabi seaduse § 18 lõike 1 kohaselt määratud riigi õigusabi osutajale. Tasu ja kulud makstakse välja advokaadi või advokaadibüroo pidaja poolt esitatud arve ja riigi õigusabi infosüsteemis koostatud tasuarvestuslehe alusel. Kohtuotsus või määrus, millega riigi õigusabi tasu ja riigi õigusabi kulud kindlaks määrati, tuleb advokaadil teha kättesaadavaks Eesti Advokatuuri juhatusel riigi õigusabi infosüsteemis. Kui viimane ei ole võimalik, tuleb edastada Eesti Advokatuuri juhatusel ära kiri vastavast kohtuotsusest või määrusest.

II osa. TASUMÄÄRAD

Määratud kaitsja tasumäär kriminaalasja kohtueelses menetluses

19. Määratud kaitsja tasu kriminaalasja kohtueelses menetluses osalemise eest on 30 eurot iga poole tunni kohta, kuid kokku mitte rohkem kui 90 eurot ühe menetlustoimingu või muu toimingu kohta. Tasu ei maksta üksnes juhul, kui menetlustoimingu või muu toimingu ärajäämisest on kaitsjale mõistliku aja jooksul ette teatatud.

20. Kui kahtlustatav või süüdistatav loobub menetlustoimingu või muu toimingu käigus kaitsjast, on määratud kaitsja tasu 30 eurot iga poole tunni kohta, kuid kokku mitte rohkem kui 90 eurot. Tasu makstakse üksnes juhul, kui loobumise hetkel on kaitsja juba asunud menetlustoimingul või muul toimingul osalema.

Määratud kaitsja tasumäärad kriminaalasja kohtulikus menetluses

21. Määratud kaitsja tasu kriminaalasja kohtulikuks üldmenetluseks maakohtus, samuti apellatsiooni-, kassatsiooni- ja teistmismenetluseks ettevalmistamise eest (sh kaitseakti koostamine) on 30 eurot iga poole tunni kohta, kuid kokku mitte rohkem kui 360 eurot igas astmes.

22. Määratud kaitsja tasu kriminaalasja kohtulikuks lihtmenetluseks välja arvatud kokkuleppemenetluseks ettevalmistamise eest on 30 eurot iga poole tunni kohta, kuid kokku mitte rohkem kui 120 eurot.

23. Määratud kaitsja tasu kriminaalasja kohtuliku üld- või lihtmenetluse istungil osalemise eest on 30 eurot iga poole tunni kohta.

24. Tasu arvestamine kohtuistungil osalemise eest toimub kohtuistungil protokollis märgitud istungi alguse ja lõpu kellaegade järgi ning lähima pooltunnini ümardamise põhimõttel.

25. Kui kaitsjal on ühes ja samas kriminaalasjas rohkem kui üks kaitsealune, on tasu kohtulikuks menetluseks ettevalmistamise ja istungil osalemise tasumääradest kõikide kaitsealuste eest ühine. Kohus võib advokaadi põhjendatud taotluse alusel, hinnates kriminaalasja töömahukust ja ajakulu põhjendatust, suurendada tasu kohtulikuks menetluseks ettevalmistamise eest 50% iga esindatava võrra.

26. Väljakuulutatud kohtuistungil ärajäämisel tasu ei maksta, kui kaitsjale on istungi mittetoimumisest mõistliku aja jooksul ette teatatud. Muudel juhtudel tasustatakse advokaadi poolt kohtuistungil ettevalmistamiseks tehtud töö üldistel alustel.

27. Punktides 21 ja 23 sätestatud tasumäärasid kohaldatakse kaitsja tasule välisriigi kohtuotsuse tunnustamise kohtulikuks menetluseks ettevalmistamise ja kohtuistungil osalemise eest.

Määratud kaitsja tasumäär määruskaebuse lahendamise menetluses ja kohtulahendi täitmisel tekkinud küsimuste lahendamisel

28. Määratud kaitsja tasu määruskaebuse esitamise eest on 30 eurot iga poole tunni kohta, kuid kokku mitte rohkem kui 180 eurot.

29. Tasu arvestamisel määruskaebuse läbivaatamisel osalemise eest kohaldatakse punktis 28 nimetatud tasumäära erisusega, et ei kohaldata tasu maksimumpiirangut.

30. Tasu arvestamisel määratud kaitsja poolt kohtulahendi täitmisel tekkinud küsimuste lahendamisega seotud taotluste esitamise eest kohaldatakse punktis 28 nimetatud tasumäära.

31. Tasu arvestamisel kohtus punktis 30 nimetatud küsimuste lahendamisel osalemise eest kohaldatakse punkti 29.

Kannatanu või tsiviilkostja esindaja tasumäärad kriminaalasja kohtueelses menetluses ja kohtus

32. Kannatanu või tsiviilkostja esindaja tasu kriminaalasja kohtueelses menetluses osalemise eest on 30 eurot iga poole tunni kohta, kuid kokku mitte rohkem kui 90 eurot ühe menetlustoimingu või muu toimingu kohta.

33. Kannatanu või tsiviilkostja esindaja tasu kriminaalasja kohtulikuks üldmenetluseks ettevalmistamise eest on 30 eurot iga poole tunni kohta, kuid kokku mitte rohkem kui 360 eurot.

34. Kannatanu või tsiviilkostja esindaja tasu kriminaalasja kohtulikuks lihtmenetluseks ettevalmistamise eest on 30 eurot iga poole tunni kohta, kuid kokku mitte rohkem kui 120 eurot.

35. Kannatanu või tsiviilkostja esindaja tasu kriminaalasja kohtuliku üld- või lihtmenetluse istungil osalemise eest on 30 eurot iga poole tunni kohta.

36. Tasu arvestamisel punktides 32, 33, 34 ja 35 nimetatud tegevuste eest kohaldatakse punkte 24, 25 ja 26 punktides 32-35 sätestatud erisustega.

Isiku kaitsja tasumäärad väärteoasja kohtuvälises menetluses ja kohtus

37. Isiku kaitsja tasu väärteoasja kohtuvälises menetluses osalemise eest on 30 eurot iga poole tunni kohta, kuid kokku mitte rohkem kui 90 eurot ühe menetlustoimingu või muu toimingu kohta.

38. Isiku kaitsja tasu väärteoasja kohtulikuks menetluseks ettevalmistamise eest on 30 eurot iga poole tunni kohta, kuid kokku mitte rohkem kui 360 eurot.

39. Isiku kaitsja tasu väärteoasja kohtulikus menetluses osalemise eest on 30 eurot iga poole tunni kohta.

40. Tasu arvestamisel punktides 37, 38 ja 39 nimetatud tegevuste eest kohaldatakse punkte 24, 25 ja 26 punktides 37-39 sätestatud erisustega.

Isiku esindaja tasumäärad tsiviilasja kohtuvälises menetluses ja kohtus

41. Isiku esindaja tasu tsiviilasja kohtuvälises menetluses osalemise eest (sh läbirääkimised kompromissiks) on 30 eurot iga poole tunni kohta, kuid kokku mitte rohkem kui 240 eurot.

Juhul, kui tsiviilasjas on eelnevalt osutatud riigi õigusabi seaduse § 4 lg 3 p 8 või § 4 lg 3 p 9 nimetatud õigusabi, siis on tasu mitte rohkem kui 60 eurot.

42. Isiku esindaja tasu tsiviilasja kohtulikuks menetluseks ettevalmistamise eest hagita asjades, v.a punktis 43 toodud juhtudel, on 30 eurot iga poole tunni kohta, kuid kokku mitte rohkem kui 300 eurot. Juhul, kui asjas on eelnevalt osutatud riigi õigusabi seaduse § 4 lg 3 p 8 või § 4 lg 3 p 9 nimetatud õigusabi, siis on tasu mitte rohkem kui 120 eurot.

43. Isiku esindaja tasu tsiviilasja kohtulikuks menetluseks ettevalmistamise eest hagimenetluses ja hagita asjades vanema õiguste määramisel lapse suhtes, muu hulgas vanemalt vanema õiguste äravõtmisel, ja lapsega suhtlemise korraldamisel on 30 eurot iga poole tunni kohta, kuid kokku mitte rohkem kui 600 eurot. Juhul, kui asjas on eelnevalt osutatud riigi õigusabi seaduse § 4 lg 3 p 8 või § 4 lg 3 p 9 nimetatud õigusabi, siis on tasu mitte rohkem kui 420 eurot.

44. Isiku esindaja tasu tsiviilasja kohtulikus menetluses osalemise eest on 30 eurot iga poole tunni kohta.

45. Tasu arvestamisel punktides 42, 43 ja 44 nimetatud tegevuste eest kohaldatakse punkte 24 ja 26 punktides 42-44 sätestatud erisustega.

46. Kui esindajal on ühes ja samas tsiviilasjas rohkem kui üks riigi õigusabi saaja, on tasu kohtulikuks menetluseks ettevalmistamise ja istungil osalemise tasumääradest kõikide esindatavate eest ühine. Kohus võib advokaadi põhjendatud taotluse alusel, hinnates tsiviilasja töömahukust ja ajakulu põhjendatust, suurendada tasu kohtulikuks menetluseks ettevalmistamise eest 25% iga esindatava võrra.

47. Riigi õigusabi osutanud advokaat märgib pärast õigusteenuse osutamise lõpetamist taotlusele kellaajaliselt õigusabi osutamiseks kulunud aja ning võtab riigi õigusabi saajalt kinnituse taotlusega tutvumise kohta. Riigi õigusabi saajalt ei võeta kinnitust, kui esindaja on määratud tsiviilkohtumenetluse seadustiku § 219 alusel.

48. Kui advokaat ei saa riigi õigusabi saajalt kinnitust taotlusega tutvumise kohta, esitab ta koos taotlusega loetelu tehtud toimingutest ning selgituse kinnituse saamise võimatuse kohta. Tasude ja hüvitatavate kulude kindlaksmääraja, hinnanud eeltoodu alusel taotlust, määrab kindlaks riigi õigusabi osutamiseks kulutatud põhjendatud aja, põhjendatud toimingud ning maksmisele kuuluva tasu ja hüvitamisele kuuluvad kulud.

Isiku esindaja tasumäärad halduskohtumenetluses

49. Isiku esindaja tasu arvestamisel halduskohtumenetluses riigi õigusabi osutamise eest kohaldatakse punkte 42, 44, 45, 46 47 ja 48, erisusega, et tasu iga poole tunni kohta on 30 eurot ja ei kohaldata punktis 42 seatud tasu maksimumpiirangut.

Isiku esindaja tasu haldusmenetluses

50. Isiku esindajana haldusmenetluses riigi õigusabi osutamisele kulunud aja eest on tasu 30 eurot iga poole tunni kohta.

51. Riigi õigusabi osutanud advokaat märgib pärast õigusteenuse osutamise lõpetamist esitatavale taotlusele kellaajaliselt õigusabi osutamiseks kulunud aja. Taotluse menetlemisel otsustab kohus, lähtudes taotlusest ja pöördudes vajadusel täiendavate andmete saamiseks haldusmenetlust läbi viinud haldusorgani poole, kas märgitud ajakulu on põhjendatud.

Isiku esindaja tasu täitemenetluses

52. Isiku esindaja tasu arvestamisel täitemenetluses riigi õigusabi osutamise eest kohaldatakse punkte 50 ja 51 käesolevas punktis sätestatud erisustega. Ajakulu põhjendatuse üle

otsustamisel lähtub kohus lisaks taotlusele vajadusel ka täitetoimingu aktis märgitud andmetest.

Isiku esindaja tasu teistmismenetluses

53. Isiku esindajana teistmismenetluses riigi õigusabi osutamisele kulunud aja eest on tasu 30 eurot iga poole tunni kohta.

Tasu muude riigi õigusabi liikide puhul

54. Tasu arvestamisel õigusdokumendi koostamise, isiku õigusnõustamise või muu esindamise teel riigi õigusabi osutamise eest kohaldatakse punkte 50 ja 51, kuid tasu on kokku mitte rohkem kui 180 eurot.

Riigi õigusabi osutaja tasu riigi õigusabi osutamise kohta jõudmiseks kulutatud aja eest

55. Kui riigi õigusabi osutamise koht asub advokaadibüroo, mille kaudu advokaat õigusteenust osutab, asukohast vähemalt 40 kilomeetri kaugusel, makstakse advokaadi põhjendatud taotlusel tema poolt riigi õigusabi osutamise kohta ja tagasi jõudmiseks kulutatud aja eest kokku tasu vastavalt advokaadibüroo kaugusele, arvestades ühte suunda:

- 1) 15 eurot, kui riigi õigusabi osutamise koht asub 40 kuni 50 kilomeetri kaugusel;
- 2) 20 eurot, kui riigi õigusabi osutamise koht asub 51 kuni 100 kilomeetri kaugusel;
- 3) 25 eurot, kui riigi õigusabi osutamise koht asub 101 kuni 150 kilomeetri kaugusel;
- 4) 30 eurot, kui riigi õigusabi osutamise koht asub 151 kuni 200 kilomeetri kaugusel;
- 5) 35 eurot, kui riigi õigusabi osutamise koht asub rohkem kui 201 kilomeetri kaugusel.

56. Kohtueelses menetluses, kohtuvälises menetluses või kohtulikus menetluses kuni kohtumenetluseni teises astmes makstakse advokaadi põhjendatud taotlusel tema poolt riigi õigusabi osutamise kohta ja tagasi jõudmiseks kulutatud aja eest tasu sõidu kohta punkti 55 alusel, kuid mitte rohkem kui 20 eurot, v.a juhul kui õigusabi osutamise koht asub välisriigis või saarel või mandril ja sinna sõidab saarel tegutseva advokaadibüroo advokaat või linnas, kus ei ole advokatuuri andmetel registreeritud ühegi advokaadibüroo asukohta, või Ida-Virumaal või vanglas või kui riigi õigusabi osutatakse täitemenetluses, haldusmenetluses, halduskohtumenetluses, Riigikohtus või Euroopa Inimõiguste Kohtusse pöördumiseks.

[jõust 17.03.2014]

57. Kui advokaat osutab punktis 55 nimetatud asjaoludel riigi õigusabi ühes või mitmes asjas mitmele riigi õigusabi saajale, jagatakse punktis 55 nimetatud tasumäär riigi õigusabi saajate arvuga ja saadud tulemuse alusel esitatakse taotlus tasu suuruse kindlaksmääramiseks iga riigi õigusabi saaja osas eraldi.

Riigi õigusabi osutaja tasu rahvusvahelise õigusabi puhul

58. Rahvusvahelise õigusabi raames riigi õigusabi osutamise eest kohaldatakse tasu suhtes vastava õigusabi liigi tasumäärasid.

59. Kui advokaat peab riigi õigusabi osutamiseks viibima välisriigis, makstakse advokaadile tema põhjendatud taotlusel tasu 60 eurot iga välisriigis viibitud päeva eest.

III osa. KULUDE HÜVITAMISE ULATUS JA KORD

Kulude hüvitamise ulatus

60. Riigi õigusabi osutamisega seoses hüvitatakse advokaadile või advokaadibüroo pidajale sõidu- ja majutuskulud, tõlkekulud ja tõendite esitamisega seotud kulud. Advokaadile või advokaadibüroole hüvitatakse üksnes kuludokumentidega tõendatud kulud, kui kohtul, uurimisasutusel või prokuratuuril ei ole kulude kandmist võimalik kontrollida elektroonisel teel.

Sõidu- ja majutuskulude hüvitamine

61. Riigi õigusabi osutanud advokaadi taotluse alusel määrab kohus, uurimisasutus või prokuratuur kindlaks hüvitamisele kuuluvad advokaadi või advokaadibüroo pidaja poolt riigi õigusabi osutamisega seoses kantud sõidu- ja majutuskulud, kui riigi õigusabi on osutatud linnas või vallas, mis ei hõlma advokaadibüroo või selle osakonna, mille kaudu advokaat õigusteenust osutab, asukohta, või toimub rahvusvahelise õigusabi raames välisriigis.

62. Sõidu- ja majutuskulud hüvitatakse avaliku teenistuse seaduses kehtestatud tingimustel käesoleva korra punktis 61 sätestatud erisustega.

63. Punktis 61 nimetatud juhtudel riigi õigusabi osutamisega seoses kantud isikliku või advokaadibüroo pidaja sõiduauto kasutamise kulud hüvitatakse advokaadi põhjendatud taotlusel summas 0,3 eurot iga läbitud kilomeetri kohta. Kui sõiduauto kasutamise kulud on kantud ühes või mitmes asjas, jagatakse hüvitis riigi õigusabi saajate arvuga ja saadud tulemuse alusel esitatakse taotlus kulude hüvitamise suuruse kindlaksmääramiseks iga riigi õigusabi saaja osas eraldi.

Tõlkekulude hüvitamine

64. Riigi õigusabi osutanud advokaadi taotluse alusel määrab kohus, uurimisasutus või prokuratuur kindlaks hüvitamisele kuuluvad advokaadi või advokaadibüroo pidaja poolt riigi õigusabi osutamisega seoses kantud kutselise tõlgi teenuse kasutamise kulud.

65. Eesti keelest teistesse keeltesse tõlkimisega seotud kulutusi, mis tulenevad asjaolust, et advokaat ei valda riigi õigusabi osutamiseks piisaval tasemel eesti keelt, ei hüvitata.

Tõendite esitamisega seotud kulude hüvitamine

66. Riigi õigusabi osutanud advokaadi taotluse alusel määrab kohus, uurimisasutus või prokuratuur kindlaks hüvitamisele kuuluvad advokaadi või advokaadibüroo pidaja poolt riigi õigusabi osutamisega seoses kantud kulud, mis on seotud ametiasutustest ja andmekogudest asjassepuutuvate dokumentide ärakirjade, väljavõtete ja muude asjakohaste dokumentide saamisega.